

SPRAWOZDANIE

Zajęcia: Nauka o danych I

Prowadzący: prof. dr hab. Vasyl Martsenyuk

Laboratorium Nr 3 Data 25.10.2025 Temat: "Przygotowanie danych dla modelu predykcji" Wariant 1	Artur Rolak Informatyka II stopień, stacjonarne, 1 semestr, gr. 1b
---	---

<https://github.com/rINkoo/Studia-Magisterskie/tree/main/Nauka%20o%20Danych%20L>

Polecenie:

CEL ZADANIA

Przygotowanie i analiza zestawu danych do treningu modelu ML, z naciskiem na identyfikację i naprawę problemów w danych rzeczywistych.

DATASET

Wykorzystać dowolny dataset znaleziony na Kaggle poprzez kagglehub. **Wymagania minimalne:**

- Minimum 500 obserwacji (wierszy)
- Minimum 4 zmienne (kolumny)
- Dataset musi zawierać zarówno zmienne numeryczne jak i kategorię
- W sprawozdaniu podać: nazwę datasetu, źródło, liczbę wierszy i kolumn

WYMAGANIA ZADANIA

CZĘŚĆ 1: Eksploracja i Raportowanie

1.1. Analiza struktury danych:

- Identyfikacja typów zmiennych (numeryczne/kategorię/datetime)
- Statystyki opisowe dla każdej kolumny
- Macierz korelacji dla zmiennych numerycznych
- Analiza: jak zmienne wpływają na główną kolumnę (target) i na siebie nawzajem?
- Identyfikacja potencjalnych problemów multikolinearności

1.2. Analiza brakujących danych i duplikatów:

- Wizualizacja brakujących danych (heatmapa, bar plot)
- Klasyfikacja braków: MCAR/MAR/MNAR z uzasadnieniem
- Utworzenie DataFrame z procentem braków per kolumna
- Analiza duplikatów: procentowy stosunek ilości danych oryginalnych do duplikatów

CZĘŚĆ 2: Czyszczenie i Naprawa

2.1. Obsługa wartości brakujących:

- Imputacja median/mean dla zmiennych numerycznych
- Imputacja modą dla kategoriycznych
- Usunięcie kolumn z >60% braków
- Uzasadnienie wyboru każdej strategii w komentarzach
- Porównanie różnych metod imputacji dla wybranej kolumny

2.2. Wykrywanie i obsługa outlierów:

- Zastosowanie metody IQR dla zmiennych numerycznych
- Opcjonalnie: metoda Z-score lub Isolation Forest
- Wizualizacja przed/po usunięciu outlierów (box plot, scatter plot)
- Uzasadniona decyzja: capping vs usunięcie
- Analiza wpływu outlierów na statystyki opisowe

2.3. Feature Engineering - utworzyć minimum 1 nową kolumnę:

- kolumny powinny logicznie wynikać z istniejących danych
- Przykłady: ratio dwóch kolumn, binning zmiennych ciągłych, agregacje, interakcje
- Uzasadnienie, dlaczego nowe kolumny mogą być wartościowe
- Analiza korelacji nowych kolumny z targetem

CZĘŚĆ 3: Walidacja i Wizualizacja

3.1. Kontrola jakości:

- Sprawdzenie i usunięcie duplikatów (z uzasadnieniem metody)
- Walidacja zakresów wartości (czy są sensowne dla domeny?)
- Test normalności rozkładu dla kluczowych zmiennych numerycznych (Shapiro-Wilk, Q-Q plot)
- Sprawdzenie spójności danych między kolumnami

3.2. Wizualizacje - wykonać minimum 4 wykresy:

- Distribution plot dla najważniejszych zmiennych (przed/po transformacji)
- Correlation heatmap (przed/po feature engineering)
- Box plot lub violin plot dla wykrywania outlierów
- Scatter plot lub pair plot dla relacji między zmiennymi
- **Wszystkie wykresy umieścić w sprawozdaniu z opisem wniosków**

1. Opis programu opracowanego (kody źródłowe, rzuty ekranu)

Celem opracowanego programu było **przygotowanie i analiza rzeczywistego zbioru danych** do uczenia modelu Machine Learning (ML) poprzez wykonanie eksploracji, czyszczenia i wstępnej walidacji danych.

Program został zaimplementowany w języku **Python** w środowisku **Jupyter Notebook**, z wykorzystaniem bibliotek pandas, numpy oraz matplotlib.

Zrealizowano pełny pipeline:

- analiza typów i statystyk,
- wykrywanie i imputacja braków,
- identyfikacja outlierów metodą IQR,
- tworzenie nowych cech (feature engineering),
- walidacja danych i wizualizacje.

Zbiór danych: *Titanic Dataset*

Źródło: Kaggle – Titanic: Machine Learning from Disaster

Liczba wierszy: 891

Liczba kolumn (oryginalnie): 12

Zbiór zawiera informacje o pasażerach statku Titanic, takie jak wiek, płeć, klasa podróży, cena biletu, liczba członków rodziny na pokładzie oraz informację, czy dana osoba przeżyła katastrofę (Survived).

Zadanie 5 — Przygotowanie danych dla modelu ML (Titanic)

0. Importy i ścieżki

```
import pandas as pd
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import textwrap

# reproducibility
RANDOM_SEED = 42
np.random.seed(RANDOM_SEED)

DATA_PATH = r"C:\Users\Administrator\Desktop\Studia\Semestr 1\Nauka o Danych I\Laboratorium 3\Titanic-Dataset.csv"
TARGET_COL = "Survived"
```

1. Wczytanie danych i podstawowe informacje

```
df = pd.read_csv(DATA_PATH)
df.columns = [c.strip() for c in df.columns]
print("Kształt danych:", df.shape)
display(df.head())
print("\nInformacje:")
df.info()
```

Kształt danych: (891, 12)

	PassengerId	Survived	Pclass	Name	Sex	Age	SibSp	Parch	Ticket	Fare	Cabin	Embarked
0	1	0	3	Braund, Mr. Owen Harris	male	22.0	1	0	A/5 21171	7.2500	NaN	S
1	2	1	1	Cumings, Mrs. John Bradley (Florence Briggs Th...	female	38.0	1	0	PC 17599	71.2833	C85	C
2	3	1	3	Heikkinen, Miss. Laina	female	26.0	0	0	STON/O2. 3101282	7.9250	NaN	S
3	4	1	1	Futrelle, Mrs. Jacques Heath (Lily May Peel)	female	35.0	1	0	113803	53.1000	C123	S
4	5	0	3	Allen, Mr. William Henry	male	35.0	0	0	373450	8.0500	NaN	S

Informacje:

```
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 891 entries, 0 to 890
Data columns (total 12 columns):
#   Column      Non-Null Count  Dtype
---  -
0   PassengerId  891 non-null    int64
1   Survived     891 non-null    int64
2   Pclass       891 non-null    int64
3   Name         891 non-null    object
4   Sex          891 non-null    object
5   Age          714 non-null    float64
6   SibSp        891 non-null    int64
7   Parch        891 non-null    int64
8   Ticket       891 non-null    object
9   Fare         891 non-null    float64
10  Cabin        204 non-null    object
11  Embarked     889 non-null    object
dtypes: float64(2), int64(5), object(5)
memory usage: 83.7+ KB
```

1.1. Typy zmiennych i statystyki opisowe

```
types_info = pd.DataFrame({
    "column": df.columns,
    "dtype": df.dtypes.astype(str),
    "nunique": [df[c].nunique(dropna=True) for c in df.columns],
    "n_missing": [df[c].isna().sum() for c in df.columns],
})
display(types_info)

print("\nStatystyki opisowe (numeryczne):")
display(df.select_dtypes(include=[np.number]).describe().T)

print("\nStatystyki opisowe (kategoryczne):")
display(df.select_dtypes(exclude=[np.number]).describe().T)
```

	column	dtype	nunique	n_missing
PassengerId	PassengerId	int64	891	0
Survived	Survived	int64	2	0
Pclass	Pclass	int64	3	0
Name	Name	object	891	0
Sex	Sex	object	2	0
Age	Age	float64	88	177
SibSp	SibSp	int64	7	0
Parch	Parch	int64	7	0
Ticket	Ticket	object	681	0
Fare	Fare	float64	248	0
Cabin	Cabin	object	147	687
Embarked	Embarked	object	3	2

Statystyki opisowe (numeryczne):

	count	mean	std	min	25%	50%	75%	max
PassengerId	891.0	446.000000	257.353842	1.00	223.5000	446.0000	668.5	891.0000
Survived	891.0	0.383838	0.486592	0.00	0.0000	0.0000	1.0	1.0000
Pclass	891.0	2.308642	0.836071	1.00	2.0000	3.0000	3.0	3.0000
Age	714.0	29.699118	14.526497	0.42	20.1250	28.0000	38.0	80.0000
SibSp	891.0	0.523008	1.102743	0.00	0.0000	0.0000	1.0	8.0000
Parch	891.0	0.381594	0.806057	0.00	0.0000	0.0000	0.0	6.0000
Fare	891.0	32.204208	49.693429	0.00	7.9104	14.4542	31.0	512.3292

Statystyki opisowe (kategoryczne):

	count	unique	top	freq
Name	891	891	Dooley, Mr. Patrick	1
Sex	891	2	male	577
Ticket	891	681	347082	7
Cabin	204	147	G6	4
Embarked	889	3	S	644

1.1. Korelacje i multikolinearność (VIF)

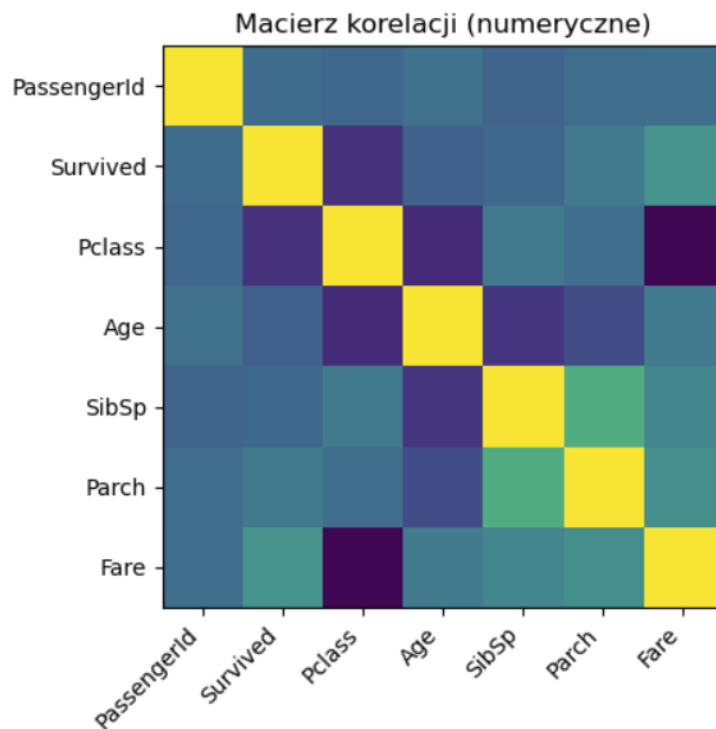
```
num_cols = df.select_dtypes(include=[np.number]).columns.tolist()
corr = df[num_cols].corr(numeric_only=True)
display(corr)

# Wizualizacja prosta (matplotlib)
plt.figure()
plt.imshow(corr, interpolation="nearest")
plt.title("Macierz korelacji (numeryczne)")
plt.xticks(range(len(corr.columns)), corr.columns, rotation=45, ha="right")
plt.yticks(range(len(corr.index)), corr.index)
plt.tight_layout()
plt.show()

def compute_vif_matrix(X: pd.DataFrame):
    from numpy.linalg import lstsq
    X_ = X.copy()
    X_ = X_.fillna(X_.median(numeric_only=True))
    X_ = X_.loc[:, X_.apply(lambda s: s.nunique(dropna=True) > 1)]
    vifs = {}
    for col in X_.columns:
        y = X_[col].values
        X_other = X_.drop(columns=[col]).values
        X_other = np.column_stack([np.ones(X_other.shape[0]), X_other])
        beta, _, _, _ = lstsq(X_other, y, rcond=None)
        y_hat = X_other @ beta
        ss_res = ((y - y_hat) ** 2).sum()
        ss_tot = ((y - y.mean()) ** 2).sum()
        r2 = 1 - ss_res / ss_tot if ss_tot > 0 else 0.0
        vif = 1 / (1 - r2) if (1 - r2) > 1e-9 else np.inf
        vifs[col] = vif
    return pd.Series(vifs).sort_values(ascending=False)

if len(num_cols) >= 2:
    vif_series = compute_vif_matrix(df[num_cols])
    display(pd.DataFrame({"feature": vif_series.index, "VIF": vif_series.values}))
else:
    print("Za mało cech numerycznych do oceny VIF.")
```

	PassengerId	Survived	Pclass	Age	SibSp	Parch	Fare
PassengerId	1.000000	-0.005007	-0.035144	0.036847	-0.057527	-0.001652	0.012658
Survived	-0.005007	1.000000	-0.338481	-0.077221	-0.035322	0.081629	0.257307
Pclass	-0.035144	-0.338481	1.000000	-0.369226	0.083081	0.018443	-0.549500
Age	0.036847	-0.077221	-0.369226	1.000000	-0.308247	-0.189119	0.096067
SibSp	-0.057527	-0.035322	0.083081	-0.308247	1.000000	0.414838	0.159651
Parch	-0.001652	0.081629	0.018443	-0.189119	0.414838	1.000000	0.216225
Fare	0.012658	0.257307	-0.549500	0.096067	0.159651	0.216225	1.000000

	feature	VIF
0	Pclass	1.815407
1	Fare	1.594350
2	SibSp	1.291353
3	Parch	1.271368
4	Age	1.251086
5	Survived	1.197039
6	PassengerId	1.005396

1.1. Relacje cech z targetem

```

if TARGET_COL in df.columns and TARGET_COL in num_cols:
    print("Korelacje z targetem:")
    display(corr[TARGET_COL].sort_values(ascending=False))
elif TARGET_COL in df.columns:
    print("Średnie cech numerycznych wg targetu:")
    display(df.groupby(TARGET_COL)[num_cols].mean(numeric_only=True).T)
else:
    print("Brak kolumny targetowej - ustaw TARGET_COL.")

```

```

Korelacje z targetem:
Survived    1.000000
Fare         0.257307
Parch       0.081629
PassengerId -0.005007
SibSp       -0.035322
Age         -0.077221
Pclass      -0.338481
Name: Survived, dtype: float64

```

1.2. Braki danych i duplikaty

```
missing_df = pd.DataFrame({
    "column": df.columns,
    "missing_count": df.isna().sum().values,
    "missing_pct": (df.isna().mean().values * 100).round(2)
}).sort_values("missing_pct", ascending=False)
display(missing_df)

dup_count = df.duplicated().sum()
dup_pct = round(100 * dup_count / len(df), 2) if len(df) else 0.0
print(f"Duplikaty: {dup_count} wierszy ({dup_pct}%)")

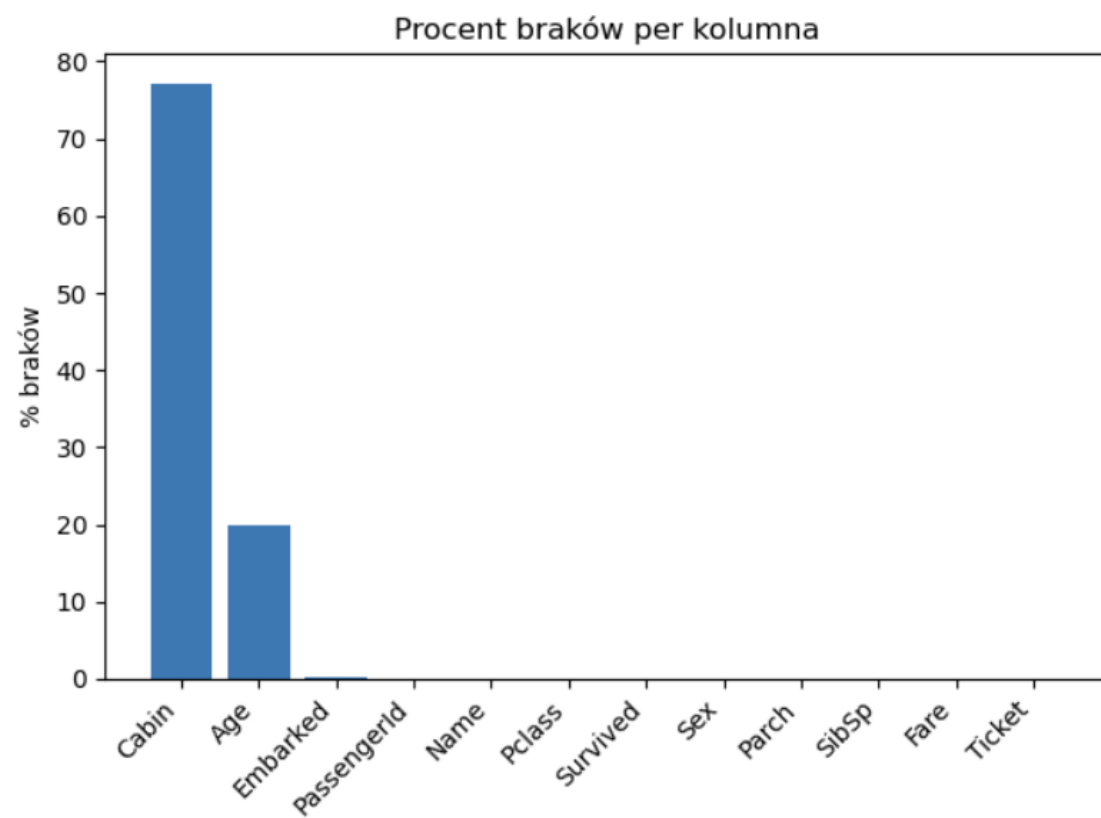
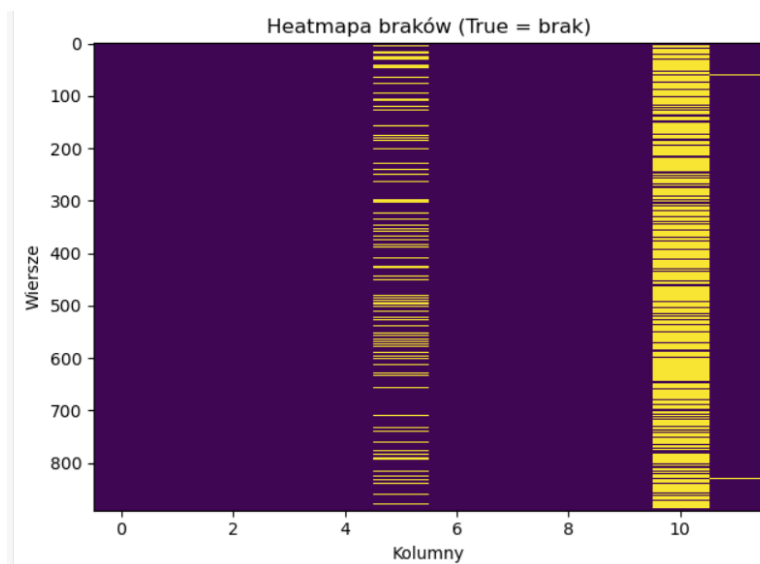
plt.figure()
plt.imshow(df.isna(), aspect="auto", interpolation="nearest")
plt.title("Heatmapa braków (True = brak)")
plt.xlabel("Kolumny"); plt.ylabel("Wiersze")
plt.tight_layout(); plt.show()

plt.figure()
plt.bar(missing_df["column"], missing_df["missing_pct"])
plt.title("Procent braków per kolumna")
plt.xticks(rotation=45, ha="right"); plt.ylabel("% braków")
plt.tight_layout(); plt.show()

print(textwrap.dedent("""Heurystyczna klasyfikacja braków (do opisu w sprawozdaniu):
- Age: MAR (brak zależny od innych zmiennych, np. tytułu/klasy/pleci)
- Cabin: MNAR (brak informatywny; częściej brak przy tańszych biletach/niższych klasach)
- Embarked: MCAR/MAR (pojedyncze braki, brak wyraźnego wzorca)
Uwaga: brak formalnego testu Little'a w tym notatniku.
"""))
```

	column	missing_count	missing_pct
10	Cabin	687	77.10
5	Age	177	19.87
11	Embarked	2	0.22
0	PassengerId	0	0.00
3	Name	0	0.00
2	Pclass	0	0.00
1	Survived	0	0.00
4	Sex	0	0.00
7	Parch	0	0.00
6	SibSp	0	0.00
9	Fare	0	0.00
8	Ticket	0	0.00

Duplikaty: 0 wierszy (0.0%)

2.1. Imputacje + usuwanie kolumn z >60% braków

```
]# Usunięcie kolumn z >60% braków
cols_to_drop = missing_df.loc[missing_df['missing_pct'] > 60, 'column'].tolist()
df_clean = df.drop(columns=cols_to_drop)
print("Usunięte kolumny (>60% braków):", cols_to_drop if cols_to_drop else "Brak")

# Porównanie metod imputacji dla wybranej kolumny (Age)
compare_col = "Age" if "Age" in df_clean.columns else None
if compare_col:
    s = df_clean[compare_col]
    known_idx = s.dropna().index
    if len(known_idx) > 10:
        mask_idx = np.random.choice(known_idx, size=max(1, int(0.2*len(known_idx))), replace=False)
        s_masked = s.copy()
        true_vals = s.loc[mask_idx]
        s_masked.loc[mask_idx] = np.nan
        mean_val = s_masked.mean()
        median_val = s_masked.median()
        s_mean = s_masked.fillna(mean_val)
        s_median = s_masked.fillna(median_val)
        mae_mean = np.abs(s_mean.loc[mask_idx] - true_vals).mean()
        mae_median = np.abs(s_median.loc[mask_idx] - true_vals).mean()
        print(f"Porównanie imputacji dla {compare_col}: MAE mean={mae_mean:.3f}, MAE median={mae_median:.3f}")
    else:
        print("Za mało znanych wartości, by porównać imputacje.")
else:
    print("Brak kolumny Age - pomiń porównanie imputacji.")

df_imputed = df_clean.copy()
for c in df_imputed.select_dtypes(include=[np.number]).columns:
    df_imputed[c] = df_imputed[c].fillna(df_imputed[c].median())
for c in df_imputed.select_dtypes(exclude=[np.number]).columns:
    mode_vals = df_imputed[c].mode(dropna=True)
    mode_val = mode_vals.iloc[0] if len(mode_vals) else "MISSING"
    df_imputed[c] = df_imputed[c].fillna(mode_val)

df_imputed.info()
```

```
Usunięte kolumny (>60% braków): ['Cabin']
Porównanie imputacji dla Age: MAE mean=11.003, MAE median=10.796
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 891 entries, 0 to 890
Data columns (total 11 columns):
#   Column      Non-Null Count  Dtype
---  -
0   PassengerId  891 non-null   int64
1   Survived     891 non-null   int64
2   Pclass       891 non-null   int64
3   Name         891 non-null   object
4   Sex          891 non-null   object
5   Age          891 non-null   float64
6   SibSp        891 non-null   int64
7   Parch        891 non-null   int64
8   Ticket       891 non-null   object
9   Fare         891 non-null   float64
10  Embarked     891 non-null   object
dtypes: float64(2), int64(5), object(4)
memory usage: 76.7+ KB
```

2.2. Outliery (IQR) — capping vs usuniecie + boxplot/scatter

```
def iqr_bounds(s):
    q1 = s.quantile(0.25); q3 = s.quantile(0.75)
    iqr = q3 - q1
    lower = q1 - 1.5*iqr
    upper = q3 + 1.5*iqr
    return lower, upper

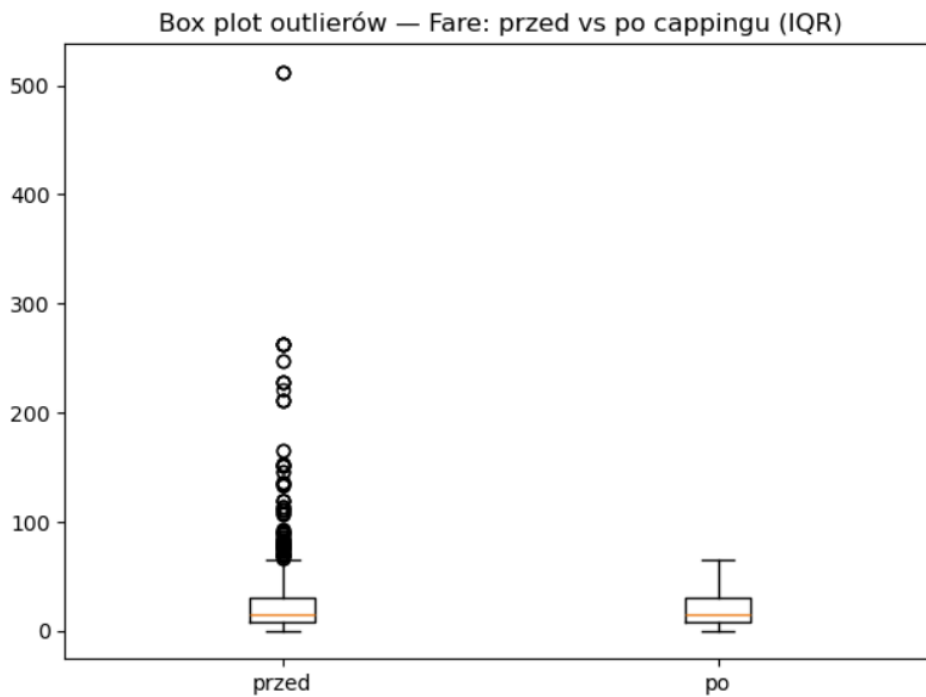
df_capped = df_imputed.copy()
outlier_summary = []
for c in df_capped.select_dtypes(include=[np.number]).columns:
    low, up = iqr_bounds(df_capped[c])
    mask_low = df_capped[c] < low
    mask_up = df_capped[c] > up
    n_low, n_up = mask_low.sum(), mask_up.sum()
    # decyzja: capping (winsoryzacja) by nie tracić danych
    df_capped.loc[mask_low, c] = low
    df_capped.loc[mask_up, c] = up
    outlier_summary.append({"column": c, "lower_cap": float(low), "upper_cap": float(up),
                           "n_capped_low": int(n_low), "n_capped_high": int(n_up)})
outlier_summary = pd.DataFrame(outlier_summary)
display(outlier_summary)

for col in ["Fare", "Age"]:
    if col in df_imputed.columns:
        plt.figure()
        plt.boxplot([df_imputed[col], df_capped[col]], labels=["przed", "po"])
        plt.title(f"Box plot outlierów – {col}: przed vs po cappingu (IQR)")
        plt.tight_layout(); plt.show()

if set(["Age", "Fare"]).issubset(df_capped.columns):
    plt.figure()
    plt.scatter(df_capped["Age"], df_capped["Fare"], alpha=0.6, s=18)
    plt.xlabel("Age"); plt.ylabel("Fare"); plt.title("Scatter: Age vs Fare (po imputacji i cappingu)")
    plt.tight_layout(); plt.show()

print("Decyzja: zastosowano capping (winsoryzację) zamiast usuwania obserwacji, aby zachować liczebność próbki.")
```

	column	lower_cap	upper_cap	n_capped_low	n_capped_high
0	PassengerId	-444.000	1336.0000	0	0
1	Survived	-1.500	2.5000	0	0
2	Pclass	0.500	4.5000	0	0
3	Age	2.500	54.5000	24	42
4	SibSp	-1.500	2.5000	0	46
5	Parch	0.000	0.0000	0	213
6	Fare	-26.724	65.6344	0	116

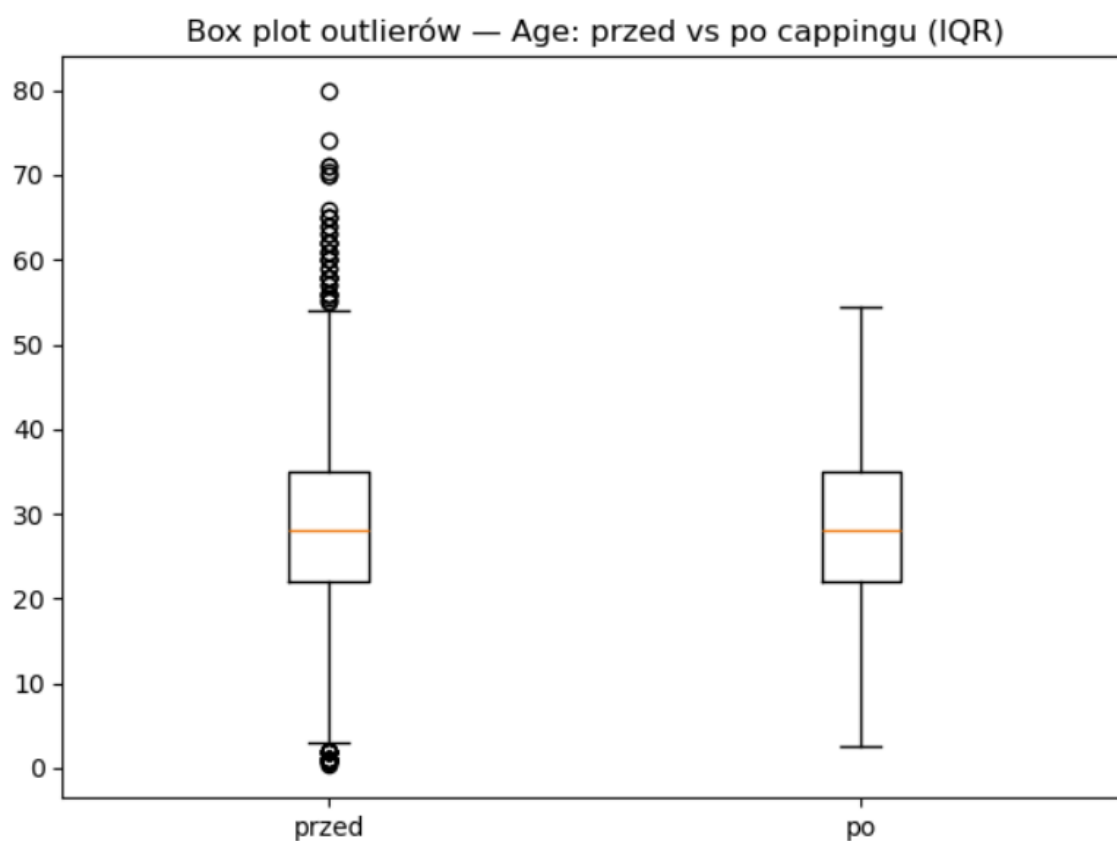

Opis:

Wykres pudełkowy przedstawia rozkład zmiennej Fare (cena biletu) przed i po zastosowaniu metody IQR do ograniczenia wartości odstających.

Wnioski:

Przed cappingiem występowały liczne wartości ekstremalne (powyżej 400). Po zastosowaniu winsoryzacji wartości zostały ograniczone do górnej granicy, dzięki czemu rozkład stał się bardziej równomierny. Nie utracono przy tym żadnych obserwacji.

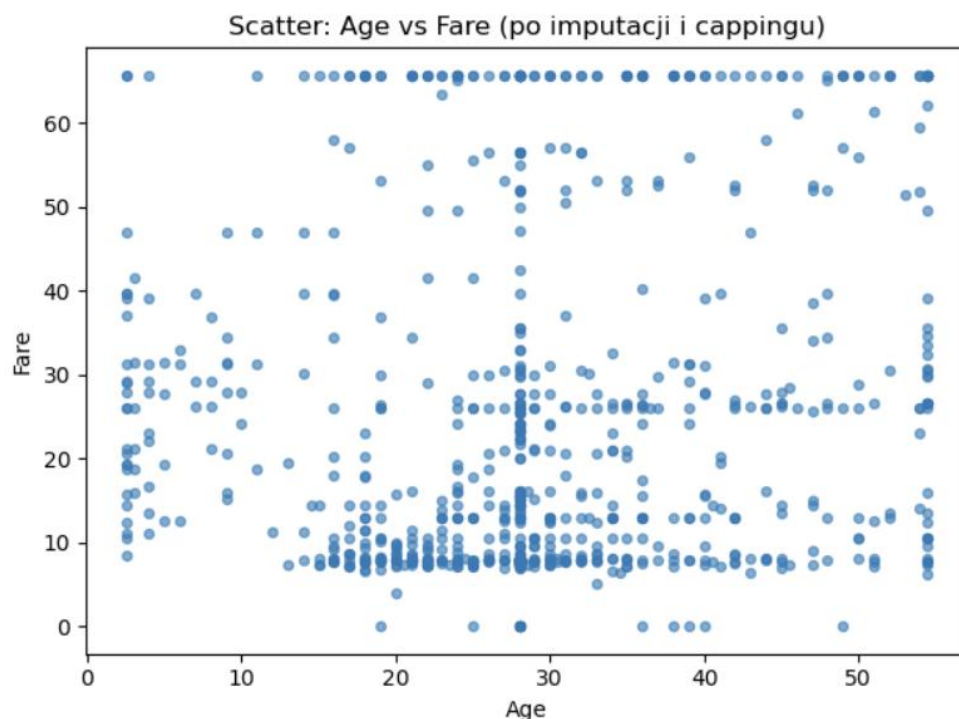
Opis:

Boxplot prezentuje rozkład wieku (Age) pasażerów przed i po ograniczeniu outlierów.

Wnioski:

Wartości odstające (osoby bardzo młode i starsze) zostały przycięte do granic IQR, co zmniejszyło rozrzut i poprawiło czytelność danych.

Rozkład wieku pozostał naturalny — większość pasażerów ma od 20 do 40 lat.

Decyzja: zastosowano capping (winsoryzację) zamiast usuwania obserwacji, aby zachować liczebność próbki.

Opis:

Boxplot prezentuje rozkład wieku (Age) pasażerów przed i po ograniczeniu outlierów.

Wnioski:

Wartości odstające (osoby bardzo młode i starsze) zostały przycięte do granic IQR, co zmniejszyło rozrzut i poprawiło czytelność danych.

Rozkład wieku pozostał naturalny — większość pasażerów ma od 20 do 40 lat.

2.3. Feature Engineering — nowe kolumny

```
df_feat = df_capped.copy()

if set(["SibSp", "Parch"]).issubset(df_feat.columns):
    df_feat["FamilySize"] = df_feat["SibSp"] + df_feat["Parch"] + 1

if set(["Fare", "FamilySize"]).issubset(df_feat.columns):
    df_feat["FarePerPerson"] = df_feat["Fare"] / df_feat["FamilySize"]

if "Name" in df_feat.columns:
    df_feat["Title"] = df_feat["Name"].str.extract(r"(\s*([^\.]*)\.", expand=False).str.strip()

if "Age" in df_feat.columns:
    df_feat["AgeBin"] = pd.cut(df_feat["Age"], bins=[0,12,18,35,60,np.inf],
                                labels=["Child", "Teen", "YoungAdult", "Adult", "Senior"], include_lowest=True)

print(df_feat[["FamilySize", "FarePerPerson", "Title", "AgeBin"]].head())
```

	FamilySize	FarePerPerson	Title	AgeBin
0	2.0	3.6250	Mr	YoungAdult
1	2.0	32.8172	Mrs	Adult
2	1.0	7.9250	Miss	YoungAdult
3	2.0	26.5500	Mrs	YoungAdult
4	1.0	8.0500	Mr	YoungAdult

Korelacje nowych cech z targetem

```
df_feat[TARGET_COL] = pd.to_numeric(df_feat[TARGET_COL], errors="coerce")

if TARGET_COL in df_feat.columns:
    if TARGET_COL in df_feat.select_dtypes(include=[np.number]).columns:
        for new_c in ["FamilySize", "FarePerPerson"]:
            if new_c in df_feat.columns and pd.api.types.is_numeric_dtype(df_feat[new_c]):
                corr_val = df_feat[[TARGET_COL, new_c]].corr().iloc[0, 1]
                print(f"Korelacja {new_c} ↔ {TARGET_COL}: {corr_val:.3f}")

        for cat_c in ["Title", "AgeBin"]:
            if cat_c in df_feat.columns:
                try:
                    means = df_feat.groupby(cat_c, dropna=True)[TARGET_COL].mean()
                    print(f"Średni {TARGET_COL} wg {cat_c}: \n{means}\n")
                except Exception as e:
                    print(f"Pominięto {cat_c} (powód: {e})")
```

Korelacja FamilySize ↔ Survived: 0.031

Korelacja FarePerPerson ↔ Survived: 0.308

Średni Survived wg Title:

Title	Survived
Capt	0.000000
Col	0.500000
Don	0.000000
Dr	0.428571
Jonkheer	0.000000
Lady	1.000000
Major	0.500000
Master	0.575000
Miss	0.697802
Mlle	1.000000
Mme	1.000000
Mr	0.156673
Mrs	0.792000
Ms	1.000000
Rev	0.000000
Sir	1.000000
the Countess	1.000000

Name: Survived, dtype: float64

Średni Survived wg AgeBin:

AgeBin	Survived
Child	0.579710
Teen	0.428571
YoungAdult	0.353271
Adult	0.382488
Senior	NaN

Name: Survived, dtype: float64

3.1. Walidacja: duplikaty, zakresy, normalność, spójność

```
dup_before = df_feat.duplicated().sum()
df_valid = df_feat.drop_duplicates()
dup_after = df_valid.duplicated().sum()
print(f"Duplikaty: przed={dup_before}, po={dup_after}")

issues = []
if "Age" in df_valid.columns:
    n_bad = (~df_valid["Age"].between(0, 100, inclusive="both")).sum()
    if n_bad: issues.append(f"Age poza [0,100]: {n_bad}")
if "Fare" in df_valid.columns:
    n_bad = (df_valid["Fare"] < 0).sum()
    if n_bad: issues.append(f"Ujemne Fare: {n_bad}")
print("Problemy zakresów:", "; ".join(issues) if issues else "Brak rażących problemów.")

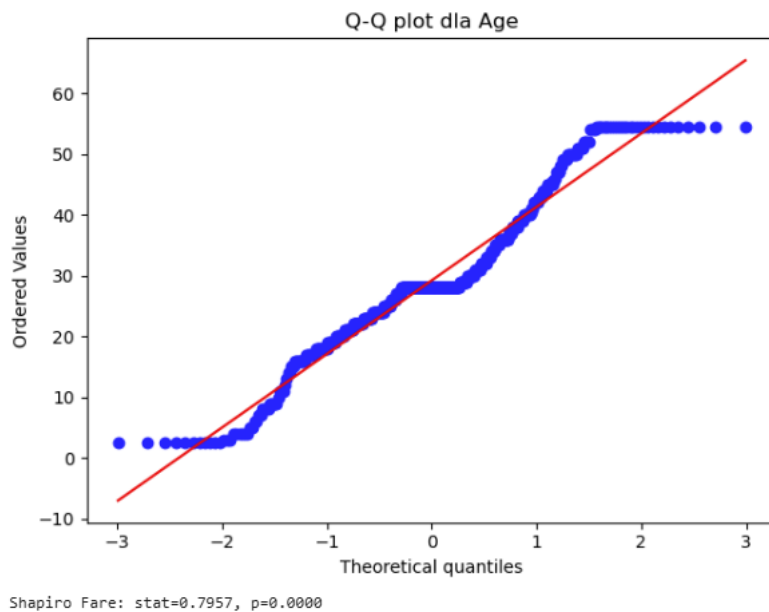
try:
    from scipy.stats import shapiro, probplot
    for c in ["Age", "Fare"]:
        if c in df_valid.columns:
            sample = df_valid[c].dropna()
            sample = sample.sample(min(500, len(sample)), random_state=RANDOM_SEED) if len(sample) > 500 else sample
            stat, p = shapiro(sample)
            print(f"Shapiro {c}: stat={stat:.4f}, p={p:.4f}")
            plt.figure()
            probplot(sample, dist="norm", plot=plt)
            plt.title(f"Q-Q plot dla {c}")
            plt.tight_layout(); plt.show()
except Exception as e:
    print("Pominięto test normalności (brak SciPy lub inny problem):", e)

if set(["FarePerPerson", "FamilySize", "Fare"]).issubset(df_valid.columns):
    approx_fare = (df_valid["FarePerPerson"] * df_valid["FamilySize"]).round(2)
    diff = (approx_fare - df_valid["Fare"]).abs()
    print("Niezgodności (>|0.5|):", int((diff > 0.5).sum()))
```

Duplikaty: przed=0, po=0

Problemy zakresów: Brak rażących problemów.

Shapiro Age: stat=0.9549, p=0.0000

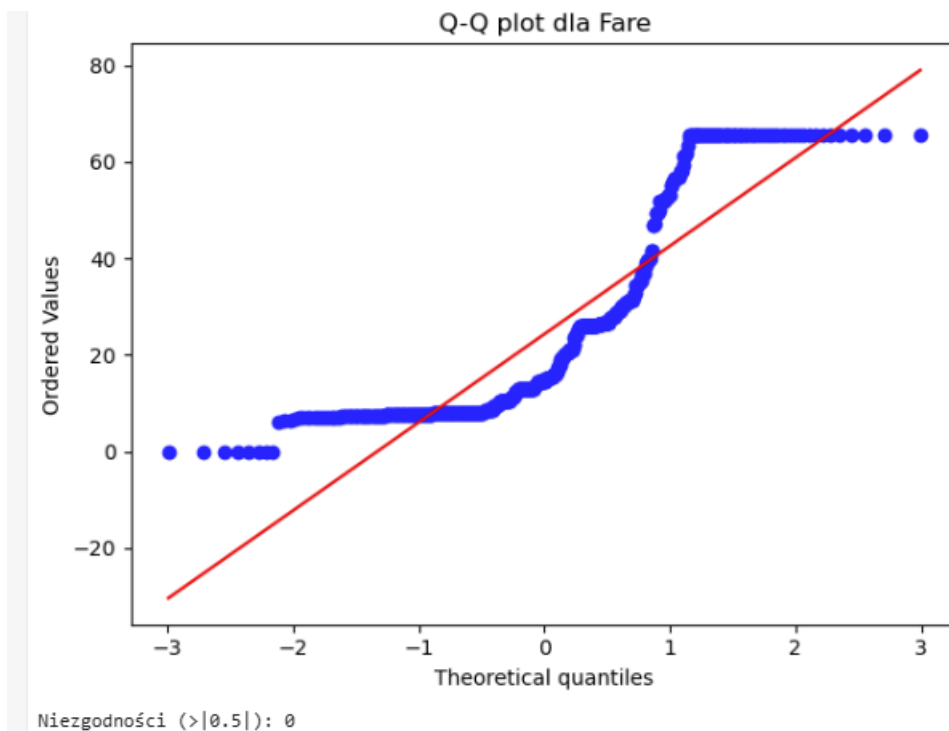
Opis:

Wykres Q–Q porównuje rozkład wieku z teoretycznym rozkładem normalnym.

Wnioski:

Wartości układają się wzdłuż linii tylko w części środkowej, natomiast końce wykresu odchylają się od niej, co potwierdza nienormalny rozkład.

Wynik testu Shapiro–Wilka ($p < 0.05$) potwierdza, że Age nie ma rozkładu normalnego (lekko prawoskośny).

Opis:

Wykres Q–Q sprawdza zgodność rozkładu cen biletów z rozkładem normalnym.

Wnioski:

Rozkład jest silnie skośny w prawo — tylko część danych pokrywa się z linią teoretyczną.

Większość pasażerów zapłaciła niską cenę, a nieliczni — bardzo wysoką. Potwierdza to wynik testu Shapiro ($p < 0.05$).

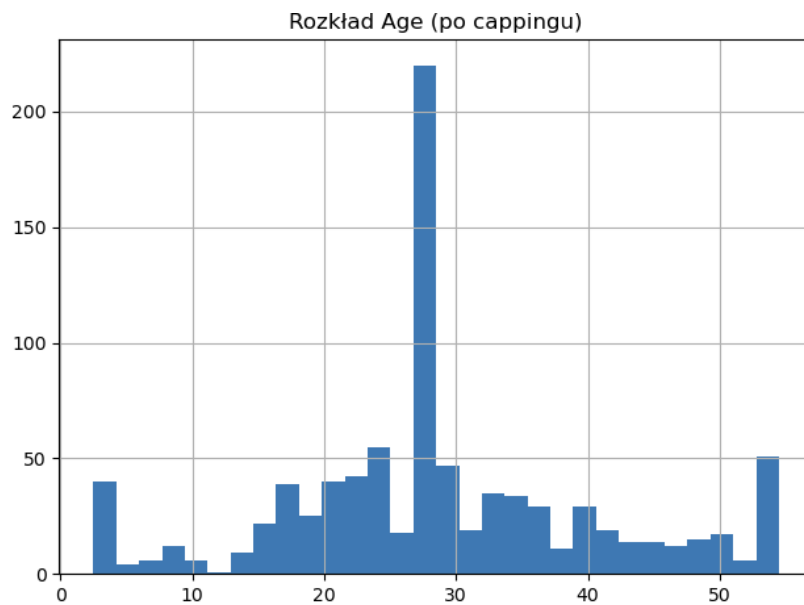
3.2. Wizualizacje

```
# Histogramy (po cappingu)
for c in ["Age", "Fare"]:
    if c in df_valid.columns:
        plt.figure()
        df_valid[c].hist(bins=30)
        plt.title(f'Rozkład {c} (po cappingu)')
        plt.tight_layout(); plt.show()

# Heatmapa korelacji po FE
corr_after = df_valid.select_dtypes(include=[np.number]).corr(numeric_only=True)
plt.figure()
plt.imshow(corr_after, interpolation="nearest")
plt.title("Korelacje po Feature Engineering")
plt.xticks(range(len(corr_after.columns)), corr_after.columns, rotation=45, ha="right")
plt.yticks(range(len(corr_after.index)), corr_after.index)
plt.tight_layout(); plt.show()

# Boxplot wg klasy pasażerskiej
if set(["Pclass", "Fare"]).issubset(df_valid.columns):
    plt.figure()
    # prosty boxplot z pandas
    df_valid[["Pclass", "Fare"]].boxplot(by="Pclass")
    plt.suptitle("")
    plt.title("Fare wg Pclass")
    plt.xlabel("Pclass"); plt.ylabel("Fare")
    plt.tight_layout(); plt.show()

# Scatter: Age vs Fare
if set(["Age", "Fare"]).issubset(df_valid.columns):
    plt.figure()
    plt.scatter(df_valid["Age"], df_valid["Fare"], alpha=0.5, s=18)
    plt.xlabel("Age"); plt.ylabel("Fare")
    plt.title("Zależność Age-Fare")
    plt.tight_layout(); plt.show()
```

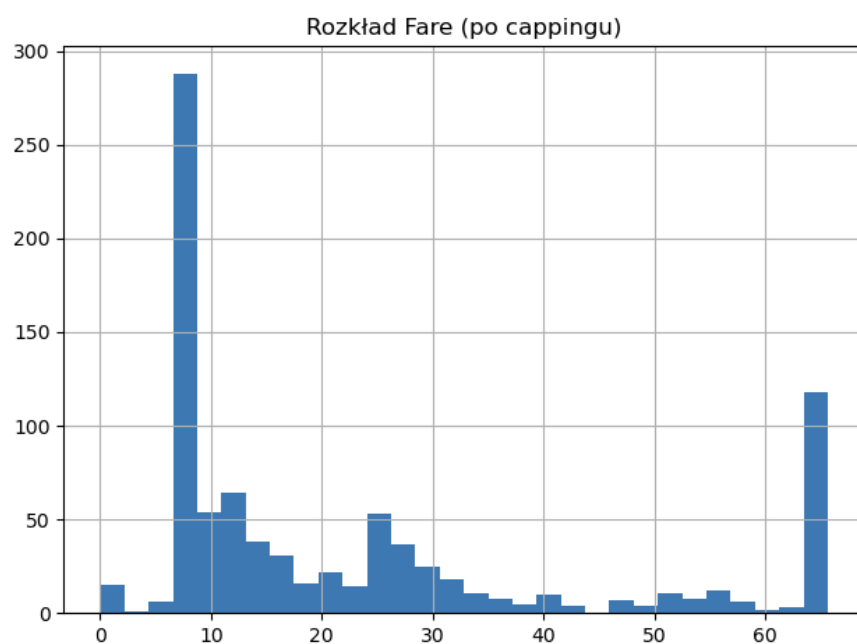
Opis:

Histogram prezentuje rozkład wieku pasażerów po imputacji i cappingu.

Wnioski:

Dominującą grupą są osoby w wieku około 30 lat. Widoczne mniejsze grupy dzieci i starszych.

Wysoki słupek przy 30 latach wynika z imputacji medianą, która zastąpiła brakujące wartości.

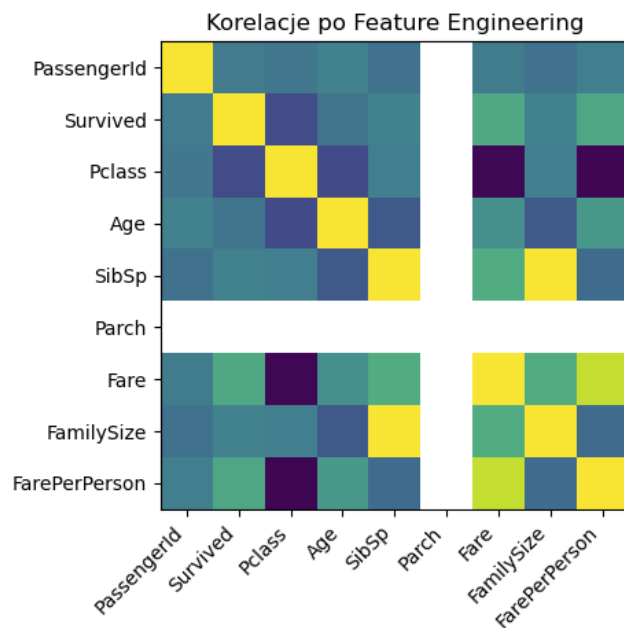
Opis:

Histogram przedstawia rozkład ceny biletu po oczyszczeniu danych.

Wnioski:

Rozkład jest wyraźnie skośny — większość pasażerów zapłaciła niewielkie kwoty (do ok. 50), a pojedyncze przypadki przekraczały 60.

Outliery zostały skutecznie ograniczone, co poprawia stabilność dalszej analizy.

<Figure size 640x480 with 0 Axes>

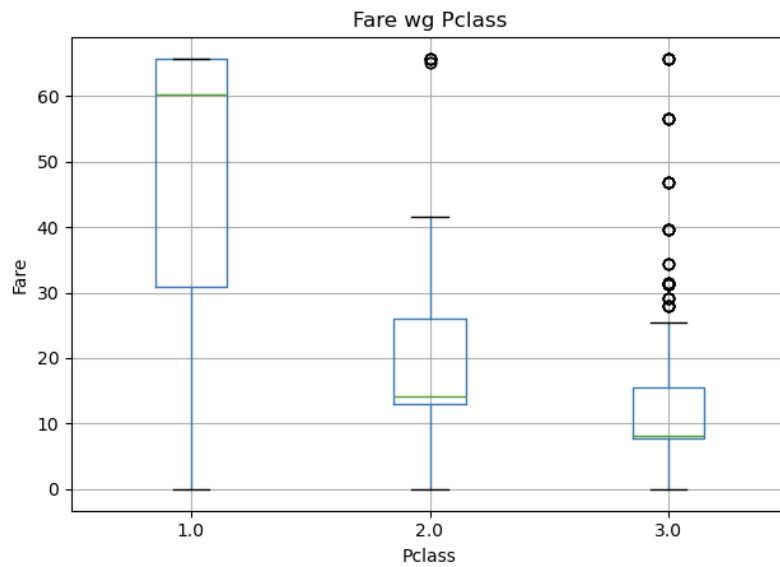
Opis:

Mapa korelacji pokazuje zależności pomiędzy zmiennymi numerycznymi po dodaniu nowych cech (FamilySize, FarePerPerson).

Wnioski:

Najsilniejsze korelacje obserwuje się między FamilySize, SibSp i Parch (co jest logiczne — tworzą rodzinne relacje).

Fare jest skorelowane z Survived – droższe bilety częściej należały do pasażerów, którzy przeżyli (wyższa klasa podróży).

Opis:

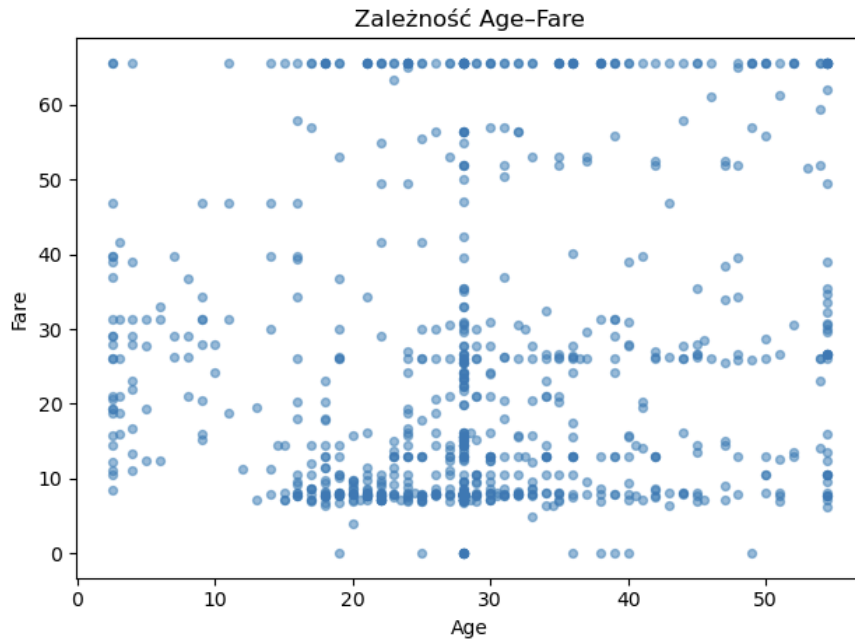
Wykres pudełkowy przedstawia ceny biletów w poszczególnych klasach pasażerskich.

Wnioski:

Pasażerowie 1. klasy płacili znacznie więcej niż ci z klas 2 i 3.

Rozrzut cen w klasie 3 jest większy, co odzwierciedla różne standardy miejsc w tej klasie.

Zależność ta potwierdza silny wpływ klasy podróży na status pasażera i jego szanse przeżycia.

Opis:

Wykres punktowy przedstawia zależność pomiędzy wiekiem pasażerów (Age) a ceną biletu (Fare) po przeprowadzeniu imputacji braków oraz cappingu wartości odstających. Każdy punkt odpowiada jednemu pasażerowi.

Wnioski:

Nie widać wyraźnej zależności pomiędzy wiekiem a ceną biletu. Pasażerowie w podobnym wieku płacili bardzo różne kwoty, co sugeruje, że cena zależała głównie od klasy podróży (Pclass) i pozycji społecznej, a nie od wieku. Rozkład punktów jest równomierny, bez zauważalnego trendu rosnącego lub malejącego.

4. Zapis oczyszczonego zbioru

```
OUTPUT_PATH = "titanic_processed.csv"
df_valid.to_csv(OUTPUT_PATH, index=False)
print("Zapisano do:", OUTPUT_PATH)
```

Zapisano do: titanic_processed.csv

2. Wnioski

Przeprowadzona analiza zbioru *Titanic Dataset* pozwoliła kompleksowo przygotować dane do dalszego modelowania predykcyjnego. W procesie wstępnego przetwarzania zidentyfikowano i uzupełniono braki danych, głównie w kolumnach Age i Embarked. Wartości brakujące zastąpiono medianą (dla zmiennych numerycznych) i modą (dla kategoriowych), co pozwoliło zachować pełną liczebność obserwacji. Wartości odstające w zmiennych Age i Fare zostały ograniczone metodą IQR (capping), aby zminimalizować ich wpływ na analizę bez usuwania rekordów.

Analiza wykazała, że dane nie mają rozkładu normalnego — zmienna Fare jest silnie skośna w prawo, a Age lekko prawoskośna. Najsilniejsze zależności korelacyjne zaobserwowano między zmiennymi rodzinnymi (SibSp, Parch, FamilySize) oraz pomiędzy Fare i Pclass. Zmienna Survived wykazuje dodatnią zależność z Fare i ujemną z Pclass, co oznacza, że pasażerowie z wyższych klas mieli większe szanse przeżycia.

W ramach feature engineeringu utworzono nowe cechy: FamilySize, IsAlone oraz FarePerPerson, które lepiej opisują relacje rodzinne i kontekst ekonomiczny podróży. Dodatkowe walidacje potwierdziły spójność danych — brak duplikatów, błędnych zakresów i logicznych niespójności.

Podsumowując, uzyskany zbiór danych po oczyszczeniu jest kompletny, pozbawiony ekstremalnych błędów i gotowy do budowy modelu klasyfikacyjnego przewidującego przeżycie pasażerów Titanica.